गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार या योजनेतर्गंत विविध जिल्ह्यात झालेल्या कामांना निधी वितरण करणेबाबत-

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक :- गामुध २०२४/प्र.क्र.३३ (भाग-१)/जल-१
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२.
दिनांक:- ३१ मार्च, २०२४

वाचा:- १. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि. १२ एप्रिल,२०२३.
२. शासन निर्णय,मृद व जलसंधारण विभाग क्र: जशिअ-२०२२/प्र.क्र ३०२/जल-७, दि.३.१.२०२३
३. शासन निर्णय , मृद व जलसंधारण विभाग क्र: गामुध २०२२/प्र.क्र.२२/जल-१३, दि. २०.०४.२०२३
४. शासन पुरकपत्र क्र.गामुध-२०२२/प्र.क्र.२२/जल-१३ (जल-१),दि.०५.०२.२०२४
५. वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दि.०५.०२.२०२४

प्रस्तावना:-

गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार ही योजना राज्यात कायमस्वरुपी राबविण्याचा निर्णय शासन निर्णय दि. २०.०४.२०२३ नुसार घेण्यात आला आहे. त्यानुसार सदर योजनेंतर्गत विविध जिल्ह्यात गाळ काढण्याची कामे करण्यात आली आहेत. जलयुक्त शिवार २.० व गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजनेचा आढावा घेण्यासाठी मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२९.१२.२०२३ रोजी आयोजित बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजनेची अंमलबजावणी करतांना कामामध्ये अनेक वेळा व अनेक ठिकाणी मशीन द्वारे गाळ काढणे करिता स्वयंसेवी संस्था उपलब्ध होत नाही व त्याअभावी कामे रखडतात, असे निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे अशासकीय संस्था उपलब्ध नसल्यास अशा वेळी ग्रामपंचायत मार्फत कामे करण्याबाबत विभागामार्फत तपासणी करण्याचे तसेच देयके अदा करण्याच्या कार्यपध्दतीमध्ये सुलभता आणून जिल्हास्तरावर देयके अदा करण्याची कार्यपध्दती अवलंबविण्यात यावी, असे निर्देश सदर बैठकीत देण्यात आले आहे. त्यानुषंगाने राज्यात गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजना अधिक सुलभतेने व गतीने राबविण्यासाठी दि.२०.४.२०२३ च्या शासन निर्णयामध्ये सुधारणा करण्यात आली असून त्यासंदर्भात शासन पुरकपत्र दि. ५.२.२०२४ निर्गमित करण्यात आले आहे.

शासन पुरकपत्र दि. ५.२.२०२४ नुसार कार्यकारी अभियंता, मृद व जलसंधारण विभाग यांनी संबंधित अशासकीय संस्था/ग्रामपंचायतीस देयके जिल्हास्तरावर अदा करावीत. त्यासाठी एकत्रित निधी मागणी जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांनी जिल्हाधिकारी यांच्या मार्फत शासनास करावी, अशी सुधारणा करण्यात आली आहे. गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार या योजनेसंदर्भात झालेल्या कामाची देयके अदा करण्याची कार्यवाही जिल्हास्तरावर करण्यात

येणार आहे व त्यासाठी आवश्यक निधी शासनाकडून उपलब्ध करून देण्यात येणार आहे. त्यानुसार विविध कार्यकारी अभियंता, मृद व जलसंधारण विभाग यांचेकडून सदर योजनेंतर्गत झालेल्या कामाची देयके अदा करण्यासाठी निधी मागणी विवरणपत्रानुसार सादर केलेली आहे. सदर प्राप्त झालेल्या प्रस्तावानुसार निधी वितरीत करणे आवश्यक आहे. त्यानुसार सदर योजनेच्या झालेल्या कामासाठी निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे.

शासन निर्णय:-

गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार या योजनेतंर्गत विविध जिल्ह्यात गाळ काढण्याची कामे अशासकीय संस्थेमार्फत करण्यात आलेली आहे. सदर कामांची देयके व शेतक-यांचे अनुदान अदा करण्यासाठी एकूण रुपये रु.**१८,५३,९१,४६९/- (रुपये अठरा कोटी त्रेपन्न लक्ष एक्याण्णव हजार चारशे एकोणसत्तर फक्त)** इतका निधी **खालील विवरणपत्र "अ" मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे** वितरित करण्यास याद्वारे शासन मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

विवरणपत्र 'अ'

अ.क्र.	**जिल्हा**	**काम करणारी अशासकीय संस्था**	**एकूण कामे**	**देयकाच्या विवरणपत्रानुसार वितरीत करावयाचा निधी (रुपये)**
१	धाराशिव	राष्ट्रतेज बहूउद्देशिय सामाजिक संस्था,कसई तुळजापूर जि. धाराशिव	५	५२,९५,२०१/-
२	वाशिम	श्री. एकलव्य सेवाभावी संस्था परभणी व इतर	५	४०,४४,८६८/-
३	वर्धा	अश्वमेघ ग्रामिण पाणलोट क्षेत्र विकास संस्था व इतर दोन संस्था	७	२९,४७,६९५/-
४	सोलापूर	लोकमंगल फाऊंडेशन संस्था, सोलापूर व इतर संस्था	२८	४,११,९७,८२१/-
५	नागपूर	स्वच्छ असोशिएशन संस्था, नागपूर	४	२७,३२,०००/-
६	पूणे	नाम फाऊंडेशन	७	१,५८,१६,०४२/-
७	बुलढाणा	जिजामाता शिक्षणक्रीडा व बहूउद्देशीय संस्था, दगडवाडी	१	३५,०३,७५७/-
८	परभणी	राजीव गांधी मजूर सहकारी संस्था व इतर संस्था	३९	८,६५,७७,२५२/-

९	नंदुरबार	नवनिर्माण शैक्षणिक व ग्रामिण विकास केंद्र, अहमदनगर व इतर	३	५६,०५,०००/-
१०	गडचिरोली	आविष्कार बहूउद्देशिय विकास मंडळ, गडचिरोली.	८	३६,६४,९९८/-
११	सांगली	नवजीवन ग्रामविकास प्रतिष्ठान, सोलापूर	२	७४,०८८,३५/-
१२	लातूर	के. आप्पाराव भोसले बहूऊद्देशीय सेवाभावी गोंद्री ता. औसा जि लातूर व इतर	३	६५,९८,०००/-
		एकूण		**१८,५३,९१,४६९/-**

२. उपरोक्त निधी पुढील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून वितरीत करण्यात येत आहे:-

अ) उपरोक्त विवरणपत्र अ नुसार जिल्हानिहाय निधी आयुक्त यांनी तात्काळ संबंधित जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांना वितरीत करावा.

ब) गाळ काढलेल्या कामाची व पंचनामा करुन गाळ नेणा-या शेतक-यांना अदा करावयाच्या अनुदानाची खातरजमा करुन, देयकाच्या आधारे निधीचे वितरण करण्यात यावे,

क) मंजूर (अदा करावयाच्या) निधीपेक्षा जास्तीची रक्कम अदा करण्यात येवू नये,

ड) कोणत्याही कारणे निधी अखर्चित राहिल्यास, सदरची रक्कम परस्पर अन्य कामासाठी वितरित न करता तातडीने शासनाकडे प्रत्यार्पित करावी.

इ) निधी वितरणासंबंधित गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार या योजने संदर्भातील शासन निर्णयान्वये निर्धारित कार्यपध्दती व सुचनांचे/तरतुदींचे अनुपालन करण्यात आले असल्याबाबतची खातरजमा करण्यात यावी.

ई) वितरीत करण्यात येत असलेला निधी गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार अंतर्गत झालेल्या कामासाठीच वितरीत करण्यात यावा.

ए) निधी वितरीत करताना संबंधित कामाबाबत तक्रार नसल्याची खातरजमा करावी,

ऐ) उपलब्ध करुन देण्यात येत असलेला निधी तात्काळ खर्च करण्याबाबतची कार्यवाही करावी.

अं) गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजनेतर्गंत झालेल्या कामाच्या देयकांची छाननी व देयके तपासण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांची राहील,

आं) सदर निधी वितरण करतांना काही अनियमितता झाल्यास त्यास संबंधित कार्यालय जबाबदार राहील,

३. सदर निधी गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजनेतर्गंत झालेल्या कामांची प्रलंबीत देयके अदा करण्यासाठी असल्याने संबधित जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांनी सदर देयके अदा करतांना आदर्श आचारसंहीतेचा भंग होणार नाही यांची दक्षता घ्यावी.

४. याद्वारे अशासकीय संस्थांना जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांनी सदंर्भीय क्र ४ येथील शासन निर्णयातील निधी वितरण तरतूदीनुसार वितरीत करावे.

५. यावर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा आणि सन २०२३-२०२४ या आर्थिक वर्षाच्या मंजूर तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.

मागणी क्रमांक - झेडएच-५
(०२) जलयुक्त शिवार
(०२)(०१) जलयुक्त शिवार अभियान (कार्यक्रम) (४४०२ २७८१)
५३, मोठी बांधकामे

६. याद्वारे वितरित निधीचा ताळमेळ ठेवण्याची जबाबदारी संबंधित जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांची राहील तसेच तालुका स्तरावर उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग यांची राहील.

७. हा शासन निर्णय, वित्त विभागाचे परिपत्रक दिनांक १२ एप्रिल, २०२३, दि.०८ डिसेंबर, २०२३, दिनांक १७ जानेवारी, २०२४, व दि.०४ मार्च, २०२४ अन्वये प्रशासकीय विभागाला दिलेल्या अधिकारास अनुसरून व नियोजन विभागाच्या अनौ.सं.क्र.१४२/२४/१४३४, दि.२७.३.२०२४ व वित्त विभागाच्या अनौ.सं.क्र.२७९/२०२४/व्यय-१५, दि.३१.३२०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीनुसार तसेच अर्थसंकल्प नियमपुस्तिका परिच्छेद १४२ नुसार विभागास प्रदान केलेल्या प्राधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत असून, वित्त विभागाच्या उपरोक्त सर्व परिपत्रकमधील अटी व शर्तीचे काटेकोरपणे पालन करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

८. प्रस्तुत आदेश, वित्त विभागाच्या संदर्भिय परिपत्रकान्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०२४०३३११६३७२१००२६ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने,

PRAKASH NILKANTHRAO PATIL

Digitally signed by PRAKASH NILKANTHRAO PATIL
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=SOIL AND WATER CONSERVATION DEPARTMENT, 2.5.4.20=a7dc90f966c671a9acd0a599ee5fc497272e775d33643b14725c6a77432c673f, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=F1EC28A96B2A52575AE4CCCA512D1723F249D503AE71CF458BA4863AACFFBF62, cn=PRAKASH NILKANTHRAO PATIL
Date: 2024.03.31 16:59:11 +05'30'

(प्र. नि पाटील)
कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव,
महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. आयुक्त, मृद व जलसंधारण, छत्रपती संभाजीनगर
२. जिल्हाधिकारी, संबंधित सर्व जिल्हाधिकारी कार्यालय

३. मुख्य कार्यकारी अधिकारी, संबंधित सर्व जिल्हा परिषद
४. अपर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, नागपूर/पुणे
५. संबंधित सर्व प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग
६. संबंधित सर्व जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग,
७. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)/(लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र-२, नागपूर/मुंबई
८. संबंधित सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
९. कक्ष अधिकारी, कार्यासन जल-११, मृद व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१०. निवड नस्ती जल-१

प्रत अग्रेषित:-

१) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
२) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अप्पर मुख्य सचिव.
३) मा. उपमुख्यमंत्री (गृह), महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
४) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
५) मा. मंत्री, मृद व जलसंधारण विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
६) सर्व मा. मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
७) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधानसभा, विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
८) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य यांचे स्वीय सहाय्यक
९) सचिव (मृद व जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक